

Debreczeni Független Újság

pártoktól független politikai napilap.

ELŐFIZETÉSI ÁR:
 Melyben: Vidéken:
 Egy hó. . . . . 1 hó. Egy hó. . . . . 2 kor. 50 Hfl.
 Negyedévre . . . . . Negyedévre 4 . . . . . 50 .

Felolvas szerkesztő:
IFJ. MÓRICZ PÁL.
 Kiadók és laptulajdonosok:
HOFFMANN és KRONOVITZ.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
DEBRECZEN,
 Piac-utca 47. és 48. szám.

Döntés előtt.

Volt már ilyen ádáz választási háboru Magyarországon? Azt hiszem, soha. Régi krónikák se emlékeznek meg ilyen elkeseredett harcokról, pedig hát híres-nevezetes restaurációk és követválasztások estek már ezen a darab földön. Alig mult el egy is kisebb-nagyobb fejbeverések nélkül. De hát azok lokális csetepaték voltak. A szenvedelmek itt-ott fellobbanó, hirtelen elmuló lángjai. Fölcsaptak, de az országot lángba nem borították. Hanem ez a láz, ami most az egész nemzetet elfogta, egész testében meg rázza, példátlan dolog. Szinte úgy rémlik, hogy belereszket a küzdelembe a föld, hogy meginognak a hegyek és jégpáncéljukat letörve, tajtékozva, sustereregve csapnak föl a folyamok. Belső erők forronganak a magyar föld mélyében; hatalmas indulatok a magyar lelkekben. Három választás vihara zúgott el a közelmúltban felettünk, — de mily szelid szellők voltak ezek a mostani szikladöntőgető, förgeteghez képest. Lány zephyrek, amilyenekről a jó Bajza József énekel . . . Kibomlanak körülöttük a háromszínű zászlók a fehér fagyon, amikor néhai Szapáry Gyula gróf hajtotta télvíz idején a választókat az urnákhoz; körülöttünk zug a csatakiáltás, amivel Bánffy Dezső báró idejében rontottunk rá az ellenzéki kerületek váraira; s elevenen él emlékünken a Széll Kálmán „tisza” választása is, amelynek legnagyobb eseménye volt a magyar politikai élet Campanilljének összeomlása: Tisza Kálmán bukása. De ezekre még el lehet mondani, hogy választások voltak. Ám a mostani valóságos ádáz, irtó, gyilkos testvér háboru. Az egész társadalmat valósággal a gyűlölködés szelleme hatja át. Legjobb barátok nem ellenfelekké, de ellenségekké váltak. Az emberek nem vitatkoznak, hanem veszekszenek. Nem is veszekszenek, hanem szidják, marják egymást. Fel van fordulva, meg van mérgezve az egész közélet.

Ezt a háboruságot mi aggódva, megdöbbenve látjuk, de azért a küzdelem hevességét meg tudjuk érteni. Az utóbbi idők története mindenre alkalmatos, csak arra nem, hogy az ember idegeit lecsillapítsa. A hosszú obstrukció a katonai terhek emelése ellen,

vagy pedig ezekért cserébe nyerendő nemzeti vívmányokért, már nagy izgalomba hozta a nemzetet. Az obstrukció a Tisza-kormány lábaihoz rakta a fegyvert, miután tényleg el tudott érni bizonyos engedményeket, bár nem annyit, amennyiért a nagy nemzeti küzdelem folyt. Ám a pillanatnyira leszerelt obstrukcióval Bécs be nem érhet. Az oroszlan megmutatta a karmait — kiadták tehát a jelszót, hogy az oroszlan karmait végleg le kell reszelni. Erre a feladatra Tisza István gróf vállalkozott. Bécsben követelték a házszabályok szigorítását, hogy azután kedvükre emelhessék a katonai terheket, hogy egyszer, mindenkorra lehetellenné tegyék a parlamenti ellenállást. A kormányelnök a házszabályok szigorítására vonatkozó tervét az ugrai levélben bejelentette, amely egyszerre újra feltámasztotta az obstrukciót. Mert az ellenzék — és nemcsak az ellenzék, de az egész nemzet észrevette az erős kéz mögött a bécsi kezet, amely vesztünkre tör. Kormányparti urak ugyan erre fölényes gunnyal mosolyoghatnak, s azt mondhatják, hogy naivok azok, akik a kamarilla rémmeséjében hisznek. Már pedig mi írásbeli bizonyítékra is hivatkozhatunk annak beigazolására, hogy máig is él az a törekvés a Lajthán tul, amely az összbirodalmat létrehozni akarja, Magyarország önállóságát elismerni nem hajlandó. Ez az írásbeli bizonyítékunk a chlopyi hadiparancs. Ha ez a hadparancs ki nem adódik: akkor azt mondanánk: hogy az ellenzéknek semmiben nincs igaza; akkor azt mondanánk, hogy az ellenzéknek le kell törni. De ez a hadparancs megjelent s bevilágított a bécsi kulisszák mögé. S a mi hazafias meggyőződésünk azt sugalja, hogy ilyen körülmények közt a magyar nemzet alkotmányos szabadságának semmiféle biztosítékát nem szabad meggyengíteni. Nem szabad különösen oly módon, amint azt Tisza István gróf a november 18-iki végzetes napon cselekedte; mert ez a legveszedelmesebb utmutatás azoknak, akik Bécsben a hadparancsokat diktálják, Ezt már unos-untig kifejtették a legnagyobb politikusok és publicisták, de most, a döntő csata előtt, nem tartjuk feleslegesnek ezeket a tényeket újból ideszögezni.

De hát egyébként a nemzet eléggé föl van mindenről világosodva. Bizonyítja azt az a hatalmas ellenzéki hangulat, a 48-as idők föltámadó szelleme, amely az egész országot elborítja és csattogó szárnyával mindenkét magával sodor. A nemzet tudatára ébred annak, hogy anyagi és erkölcsi bo'dogulása csakis függetlenségének kivívása árán lehetséges; tudatára ébred annak, hogy az a természetellenes mesterkelt szövetség, amelyet a 67-iki kiegyezés alkotott, nem erjének művelésére való, hanem ellenkezőleg, elvonja tőle még azokat az erőit is, amelyeket a saját gyarapítására fordíthatná. Ez a nemzet elvégre legalább is egyenlő sorba akar jutni a Balkán-államokkal. Hiszen még az utolsó Balkán-államocská is különb nálunk, mert azok is urak a maguk szeméjén, semmiféle szövetséges hatalom nem képviseli őket a külföldön és nem vezényli idegen nyelven a hadseregét. Ezer éves fennállás után bün tőlünk, hogy megszállott az ambíció, s legalább, hogy Balkán-állam rangjára vágyozunk? . . . Egy kis önállóságra, e helyett a mostani szégyenletes közös, illetőleg alárendelt viszony helyett? Mert mi most csak csak afele csöndes társa vagyunk Ausztriának, csöndes társa, aki a pénzt adja, a mig a másik firmája lóg künn az utcán és a másik parancsol az üzletben.

Mindezt a nemzet jól tudja, átérzi, s azért sorakozik az ellenzéki zászló alá. Ez a magyarázata annak a viharos lelkesedésnek, amely most az ellenzéki táborban a zászlókat lengeti . . .
Sas Ede.

Szabadság a hó alatt.

Az orosz forradalom.

Az az ágyugolyó, amely az oroszok nagy ünnepén a téli palota ablakain keresztül alig pár méternyire csapódott le a minden oroszok hatalmas czárja mellett, igazat adott a pojánai ősz remetének, a próféta-ihlettségű Tolsztojnak, aki csak nemré, giben figyelmeztette testvéreként a czárt és a leghathatósabb argumentummal czáfolt meg minden okoskodást, amely az autokrácia föntartása mellett emelt szót. Az oroszországi események minden rendkívülségük mellett sem meglepők és minden bizalmaságuk ellenére is őszinte ö-zömmel töltik el a szabadságot régebben élvező népek lelkeit. Mert nem a bombák robbanása, fegyverek

ropogása és nem a pataként omló vér tünik ele a messze keletről, hanem a népszabadság hajnalának ragyogó sugarai tündökölnék a dermedt jég birodalmából . . .

Nem véletlenül jött és nem váratlan az oroszországi forradalom. Évtizedek óta él, fejlődik és hatalmasodik az orosz népben is a vágy a szabadság után, amelyet a francia forradalom világot átalakító hatása a többi népeknek már rég megadott. Él és fejlődött a vágy, amelyet ideig óráig el tudott nyomni a szuronyerdő, de amelyet a golyó, meg az akasztófa, meg a szibériai ólombányák gyilkos levegője eljuttatott a kitörésig.

Fölébredt a nép, föltámadt a nemzeti akarat, hogy érvényre juttassa az emberi egyenlőség jogait, az igazságot, amely nem a hatalommal való visszaélésen, nem a születési előjogokon, hanem a népszabadság magasztos eszméjén épül föl. Fölébredt a nép, a baromszámba vett nép, amely csak arra volt jó, hogy a vérevel és verejtékével megvédelmezze és növelje a csári hatalmat s hogy milliószámra pusztuljon el, ha az atyuska roppant birodalmát növelni akarja. Fölébredt a nép, öntudatára ébredt a saját nyomoruságának, fölismerete, hogy hitvány eszköz csupán az abszolút uralom kezében, járomba fogott állat, amelynek egyetlen joga minden terheknek a viselese s amelynek minden jutalma a kancsuka. És a fölébredt nép nem lázadt föl. A hosszú századokon át sanyargatott nép ébredésében is higadt vala.

Nem a Marseillaise hangjai vagy a „Talpra magyar” izzó szavai hozták szenvedélyez lazba egyszerre a hideg észak népét. Az orosz nép keserűsége nem a jogos követelés lázas eréjével tört ki. Az orosz nép kért. A muzsikok milliói könyörögve fordultak a világbéke hirdetőjéhez, a csárhoz, az atyuskához, hogy adna meg nekik a népszabadság minimumát, az emberi szabadságnak azt a biztosítékát, hogy a nép is belezáróhasson a saját maga sorsának az intézésébe. Parlamenti kormányformáért esedeztek az oroszok milliói. És hogy azt nem kapták meg, hanem ellenkezőleg, proklamáltak az autokrácia további, örökösnek ígérkező uralma; bekövetkezett a vízke resztnapi világesemény, az oroszországi forradalom, a nép öntudatra ébredésének természetes következménye . . .

Ma érkezett távirataink rémületes képet festenek az orosz eseményekről, minden jel arra mutat, hogy nem futó mozgalomról van szó, amelyet kozákokkal elnyomni lehet, hanem a nép megmozdulásáról és fölkeléséről.

Az orosz császár menekülése.

Pétervár, január 24.

Carskoje-Szeléből tegnap éjszaka utazott el a császár és családja. Lelketrázó volt az a menekülésbe illő utazás. A császár bundában és nagy orosz sipkában volt. Az utóbbi napok eseményei annyira megviselték, hogy alig tud a lábán állani. Míg a kocsihoz ment, két komornyik támogatta. A császárné vidámabbnak látszott, mert az utazás az ő kérésére történt. Mikor felült, a hintóban azt mondta udvarhölgyének -

— Hala Istennek, hogy már itt vagyunk!

A gyermekek nevettek, kaczagtak és örültek az éjjeli utazásnak. A császár mindvégig nagyon komolynak látszott és nem beszélt senkihez. Hogy merre vette útját a császári család, biztosan senki sem tudja.

Halál a császárné!

Pétervár, január 24.

Fiatalkorú munkásokból titkos szövetség alakult, amely a császárné és a császári családnak kiirtását tűzte ki céljául.

— Addig nem dolgozhatunk nyugodtan — mondotta egy ilyen összeesküvő — a míg a főgazemberek élnek. Franciaországtól kell példát vennünk. A forradalom első tényének az uralkodó család kiirtásának kell lennie.

Azt hiszik azonban, hogy a munkások haragja nem annyira a császár ellen irányul, mint egyes nagyhercegek ellen, különösen pedig Vladimir és Szergiusz nagyhercegek ellen. A munkásnegyedekben nyíltan beszélnek, hogy a nagyhercegeket ott gyilkolják le, ahol érik.

Kozákok a nép mellett.

Pétervár, január 23.

Nikoláj hid környékén két kozákegredet küldtek a fölvonuló munkások ellen. Az ezredek parancsnokai tüzet vezényeltek a munkások ellen, de a kozákok megtagadták az engedelmességet és a levegőbe lőttek s nyugodtan engedték, hogy a munkások előttük elvonuljanak. A körházakba nyolcezer sebesültet szállítottak és ezeknek majdnem a fele aszszony és gyermek. Ma délután két tüzérezred vonult a téli palota elé; csakhamar gyalogezredek is érkeztek oda és a katonák azonnal megtöltöttek puskájukat. Azt hiszik, hogy a munkások ma este újabb ostromot fognak intézni.

Szökönek a nagyhercegek is.

Pétervár, január 23.

A nagy hercegek mind ösmeretlen helyre elutaztak. Azt mondják, hogy a hirtelen elntázás összefüggésben van az ellenük szőtt összeesküvéssel.

Az elszánt hóhérok.

Pétervár, jan. 24.

Vladimir nagyherceg és Pobjedonoszcejev most a tulajdonképeni regensek, míg Witte és Mirszki herceg minden befolyásukat elvesztették. Valóságos katonai uralom kezdődik, amely a legbrutálisabb eszközöket fogja alkalmazni. Vasziicskov és Szaharov tábornokok, akik a helyőrséget vezényelték, kijelentették, hogy ha kell ötvenezer emberéletét is föláldoznak, de a rendet helyre fogják állítani.

Borzalmas vérengzés hatása.

Pétervár, január 24.

M. helyt a katonaság előtt levő teret kiürítette, az óriás népmozgás a Nevszki Prospekten végigvonult. Itt aztán ismétlődtek a borzalmas jelenetek; a katonaság többszer sortűzet adott a tömegre és mind egyik sortűz után fertiák, asszonyok és gyermekek jajveszékelve benteregtek a hóban. A nép dühe nem ismert határt és minthogy nem volt fölfegyverkezve, szitkokkal és átkokkal illette a katonákat, néhány tisztet lerántott a lováról, sőt kettőt közülök meg is ölt.

Bérekocsiban hajtató tiszték kénytelenek voltak kiszállni as a szomszéd házakba menekülni, mert a felbőszült nép meg akarta őket lincselni.

Igazán forradalmi képe volt a Vasziij Osztrov városrésznél, ahol jóformán szaka-

datlanul lövöldöztek és ahol valósággal piros lett a hó a sok áldozat véréből. Ugyanily jelenetek folytak le a Narva kapunál és a Nevszki kapunál is, amelyek környékén nagy gyárak vannak.

Bakonyi Samu.

Megnyiták a választási kaszszak zsilipjei. Ömlik a meggyőződések vásárján a pénz s a választás napjának közeledtével a la hausse jegyzik az árfolyamokat. Debreczen város polgárságának szavazata még sem juthat kifejezésre a megvesztegetések jegyében, mert alig észrevehető töredék az, a melyhez a csengő érc csábjával közeledni lehet s csak igen kevés azoknak a politikai bérenczeknek száma, akik a lelkek vásárlásának ocsmány megbízását végrehajtani megkísérik. A debreczeni puritán gondolkozást hamis jelszavakkal, fényes ígéretekkel, viczinalákkal megvesztegetni nem lehet. Itt nem káprázhat el senkit sem az arany, sem az aranygallér, itt nem hajlítja meg senki derekát a méltóságos jelölt, s nem zavar meg senkit a kormánypárti korteshazugságok maszlagja. A debreczeni polgárt évtizedes szilárd meggyőződés fűzi a magyar nemzeti függetlenség zászlájához és ideáljának harcát rajongással követi a békés alkotás munkájában úgy miként a harc tüzeiben nem nézve egyéni kicsinyes érdekekre. E mellett bálványozza azon kiváltságtottját, kikben az igaz férfiú, a lángoló hazafi, az önzetlen harcos tulajdonságait ismerte fel s e szeretetének melegét nem hűtheti le sem a hamis prófétáknak rágalma, sem Judás-pénzt osztó merénylete.

Debreczen II. kerületének függetlenségi és 48-as jelöltje dr. Bakonyi Samu, itt nőtt fel, itt bontogatta szárnyait Debreczenben s itt érezhette kora fiataliságától azt a megbecsülést, melyet tiszta jelleme, politikai megbízhatósága, parthűsége Debreczen polgárságában maga iránt keltett. Itt érte őt a legszebb jutalom, mely polgárt polgártársai részéről érhetett itt: a magyarság szívében találtatott ő méltónak arra, hogy a II. választókerület megbízó levelét elnyerje.

Munkásságának három rövid éve alatt óriássá nőtt városa és az ország szemében. Nem az üres frázisok puffogatásában, nem a közbeszólások kétes értékű humorában alakult országosan ismertté az ő személye, hanem a komoly munka, a fáradhatlan tevékenység, a mély tudáson alapuló meggyőződésért tiszta, komoly fegyverekkel vívott küzdelme szerezte meg neki pártjának, sőt ellenfeleinek is becsülését, szeretetét.

Az országgyűlés képviselőházának szakbizottságaiban nyitotta meg ismereteinek kincses bányáját. Országos érdekű, közjogi fontosságú pártszózatokban emelkedett a magasba költői

szárnyalásu magyar nyelvezete s ajkának varázsával tollának ereje kell sikeres versenyre. Az országos politikai porondján fejlődtek ki igazi erői, a melyeknek aczélját a 48-as eszmék tiszta nemes tüzeben kovácsolta.

És erre a férfura fenekednek most leginkább. Ellene merészek kihívni a II-ik kerület választó polgárságának rosztaló ítéletét! Balga vakság! Igazi lekicsinylése a debreczeni nép józan-ságának, politikai érettségének!

Hát áll a vásár! Egyfelől az elbizakodott hatalom, a lélekmegejtés minden undorító eszközével, másfelől a tiszta meggyőződés a maga megvihatatlan szüzi fegyverével. Az elvi meggyőzéssel vivják és ostromolják a szavazókat. 24 óra meghozza a döntést és én a debreczeni józan, becsületes, megalkuvást nem ismerő politikai érettség ismerete mellett csak úgy tudom azt elgondolni, hogy január 26-ikának estéjén ismét dr. Bakonyi Samu lesz Debreczen II-ik választókerületének képviselője. Ugy legyen!

F. J.

Vármegyénk és vidéke.

Idegen katonák a megyében. A választás napjára ma indulnak a megyei és a közvidéki kerületekbe a horvát bakák. Nem igen lesz rájuk szükség, mindenfelé oly tulsulyban van mifelénk az ellenzék.

Illyés Bálint körutja. A derecskei választókerület 48-as képviselőjelöltje, Illyés Bálint vasárnap délelőtt tartotta Derecskén programmbesédét, melynek meghalgtatásár több mint 600 szavazóból és igen sok hallgatóból álló lelkes tömeg gyűlt össze, élén C. óré Sándor pártelnökkel és Bencze Péter pártjegyzővel. Vasárnap délután Tépére hétfőn pedig Bakonyiszegre ment Illyés Bálint. Mindenütt a legnagyobb lelkesedéssel fogadták a 48-as jelöltet, kinek megválasztása egyhangú lesz. Ellenjelöltje Vágó Ferencz a biztos bukást előre látva, visszalépett és így Illyés Bálintot egyhangú lelkesedéssel választja meg a hazafias kerület.

Megszűnt sertésvész. Hajdusámszonban a sertésvész megszűnt, a hatóság a községet a zár alól feloldotta.

Az ország ítélete előtt.

Az általános képviselőválasztások.

Már csak huszonnégy óra és a nagy téli választásra összesereglettek Magyar ország szavazó polgárai, hogy eldöntsék: a kormánynak volt-e igaza, a mikor a nemzethez apellált, vagy az egyesült ellenzéknek.

Az utolsó órák az úgy is izgatott kedélyeket a végsőkéig feszítik. Hiába a téli fagyasztó nagy hidege, soha nem tapasztalt nagy arányokat öltenek a választási mozgalmak. Vagy tán éppen azért, mert tél van, mert a földmivelő nép ráér, nincs dolog a hóval, jégkéreggel borított földjével: minden ember politikai, minden ember a választás esélyéről beszél.

Természetesen a legnagyobb az érdeklődés a fővárosban, ott is bevárosi választás iránt. Vajjon abban a kerületben, amelyeket egykor a nagy Deák Ferencz képviselt, Tisza vagy Andrassy fog-e győzni?

Nagy az érdeklődés a VI. — ahol Hieronymi Károly kereskedelmi miniszter áll szemben Vázsonyi Vilmossal, a II. kerületi választás iránt, ahol Nviry Sándor honvédelmi miniszter áll szemben Darányi Ignáczal.

Az ellenzéki tisztviselők.

Nagy feltűnést kelt a kormány párt körében az állami és vasuti tisztviselők állásfoglalása. A legnagyobb része nyíltan ellenzéki, pedig a hivatalos nyomás soha oly nagy nem volt, mint most.

De megvan ennek a természetes magyarázata. A tisztviselők tudják, hogy a választások után a Tisza kormány megbukott és utána az Andrassy-csoport kerül a kormányra. Tudják jól, hogy a feketevérű Tisza Istvánnak nem lesz alkalma bosszút állani, de meg hallották Bánfy Dezső nyilatkozatát is, aki pedig kormányelnök korában szintén erőskező és erőszakos ember volt — és ő maga bevallotta, hogy a kormány tehetetlen a tisztviselőkkel szemben, ha összetartanak.

De van a tisztviselők állásfoglalásának más indoka is. Biznak a szövetségelt ellenzékben, amelynek alábbi főhívatását Andrassy Gyula gróf, a jövőendő miniszterelnök is aláírta. E felhívást emlékeztetőül alább újra leközzöljük:

Magyarország tisztviselőihez!

Sok panasz és jelenség arra mutat, hogy a kormány a tisztviselői karnak függő helyzetével visszaélve, a tisztviselők szabad politikai véleménynyilvánításának és meggyőződésük szerinti szavazásának megzárására törekszik!

Kötelességünknek ismerjük részünkről mindent megtenni, a mit a magyar értelmiség a fontos alkotó elemének megtámasztott méltósága és szabadsága érdekében tehetünk.

A tisztviselő nem a kormánynak, hanem az államnak, a törvényhatóságnak, a községnek tisztviselője, felelősségének csak a hivatali viszony vonatkozásaiban tartozik engedelmességgel. De ezen kívül és különösen a politikai jogok gyakorlása terén szabad polgára a hazának, ura meggyőződésének, akit senki más nincs jogosítva irányítani, mint saját lelkiismerete.

A politikai téren kifejtendő működése csak annyiban esik korlátozás alá, amennyiben el van tiltva olyan cselekményektől, amelyekkel mások szabadságára nyomást gyakorolhatna, de egyéni szavazatát a hivatali alárendeltség címén, vagy jogtalan üldözés kilitásba helyezésével befolyásolni; ez nemcsak merénylet a magyar alkotmányos szabadság ellen, hanem embertelenség is, lelkiismereti kényszer, mely a legsúlyosabb erkölcsi megbírást alá esik.

Magyarország tisztviselőinek jogukban áll az ilyen illetéktelen zsarnoki nyomás ellen védekezni.

Tegyük ezt akként, hogy minden helyen az ellenzéki érzelmű tisztviselők szolidaritásba lépjenek, egymásnak szavukat lekötésük, hogy meggyőződésük szerint fognak szavazni, bármint nyílt vagy burkolt fenyegetéssel iparkodnak is őket ebben gátolni. Ebben a szolidaritásban rejlik teljes biztoságuk: egyes elzigelet, társaitól elhagyott egyeneket lehet üldözni, lehet bosszúból elhelyezni, lehet é dekeikben mindenféle mó-

don megkárosítani és nagyobb csoportokkal szemben ezt megtenni lehetetlen.

Ha pedig mégis előfordulnának a politikai üldözések esetei, vegyék tudomásul Magyarország tisztviselői, hogy szemünk föltöttük örködik. Nemcsak pe lengere fogjuk állítani a tisztviselőkkel szemben gyakorolt nyomás és politikai üldözés minden egyes esetét, hanem minden kormányval szemben rendelkezésükre álló egész befolyásunkkal és parlamenti erőnkkel követelni fogjuk mindazon sérelmek orvoslását, a melyeket egyes tisztviselők a mostani kormánytól politikai jogaik szabad gyakorlása miatt né tán szenvedtek volna.

Ne féljen tehát senki semmitől, ha csak nem saját lelkiismeretének marasztaló ítéletétől, amely őt sújtani fogja, ha alkotmányunk jelenlegi válságában a hazafias kötelesség teljesítésétől félénkségből félre áll.

Az ellenzéki kolozsvári bírák.

Példát vehetne az egész ország tisztviselőikara a kolozsvári első bíróságok független érzelmű bíráinak magatartásáról. A kolozsvári első bíróságok bírói és jegyzői, valamint a kezelő személyzet 98 perczentje az ellenzéki jelöltekre adja szavazatát. Bizonyítja ez első sorban azt, hogy Kolozsvárt nem gyakorolnak pressziót az állambivatalnokokra, bizonyítja másodsorban a kormány törvénytelen eljárását az, hogy a politikai pártokon teljesen kívül álló, független és elfogulatlan bíróság tagjai ilyen soha nem tapasztalt határozottsággal, bátorsággal és egyöntetűséggel foglalnak állást a kormány ellen és kárhoztatják annak eljárását. Az egyik kolozsvári lap munkatársának alkalma volt a „rebellisek” egyikével beszélgetni, aki a következőket mondta:

— Ki foglaljon állást a törvénytelenességgel szemben, ha mi nem, a törvény emberei? Ha látják önök laikus emberek, mint forgatunk órák hosszán át 10—15 törvény-önnyvet, hogy a leglényegtelenebb esetekben is a törvény értelmében, a törvény alapján járjunk el; ha tudnák önök, hogy hány száz ezer emberre mértünk ki aránytalanul súlyos büntetést olyankor is, amidőn belső meggyőződésünk, minden jobb érzésünk tiltakozott az ellen, csak azért, mert a törvény azt úgy rendelte (például kétszer büntetett előéletű emberek által lopott rossz cipőkért, vagy tentatortóért, vagy záros helyről lopott kalapért stb. stb. 6 hónapot, minimális büntetést) akkor megértik önök azt, hogy milyen arczulsapásnak tartjuk a kormány „formasértését”. Hát Chlopy? stb. Éljen az ellenzék!

Mi az ujság?

Az ólelmes regényíró. Egy amerikai regényírónak, Clamence Tabernek különös ötlete támadt, hogy regényeit közkeletűvé tegye. Ujságíró jóbarátjaival megíratta a lapokban hogyan írja ő regényeit. A reklámok elmondják, hogy a regényíró, mielőtt regényét megírja, előzetesen eljátsza miss Alice Moulton ismert fiatal drámai színésznővel, akit direkt e célra szerződöttetett és

akivel felesége jelenlétében végigcsinálja a szerelmi jeleneteket, a legtízesebbeket is: átöleli, megcsókolja, letérdel előtte, szerelmet vall, majd a másik végletben veszekedik, verekedik. Érzelmét aztán papírra veti és így azok nemcsak író fantáziájában vannak meg, hanem megfelelnek a tényleges valóságnak. Így hirdeti ezt az amerikai regényíró és az amerikai közönség nyakra-főre vásárolja a regényeket, kíváncsi lévén, miket játszott el kettésben, de a felesége jelenlétében a regényíró ur. Rossz nyelvek szerint Tabernek e reklámmal kettős sikere van: egyik, hogy fogynak a regényei, másik, hogy ürügyre van felesége jelenlétében szerelmes kedni szíve választottjával.

Margit gyémántjai. Grün-Gombaszögi Margitot, a Magyar Színház kardalasnőjét, sok férfsziv primadonnáját a tulajdon öcsöce meglapta. Mialatt ő a színházban volt, eltűnt huszezer korona értékű fülbevalója. A buton angol platinába foglalt briliánskövekkel körülvevett 27 karátos gyémánt. Valószínű, hogy a lopást az öcsöce, Grün Lajos 27 éves ékszerész követte el, aki megszökött.

Gyilkosság korteskedés közben.

Az izgalmas politikának ismét egy emberélet esett áldozatul. Csurogról írják: szombaton éjjelkor azt jelentették a csurogi csendőrsnek, hogy a templom közelében férfi holttest fekszik. A helyszínen megjelent csendőrök a nagy vértócsában fekvő hullát megtekintve, felismerték, hogy az illető Sztójkov Milán 38 éves csurogi lakos. A rögtön megindított nyomozás a gyilkosság gyanúja Csupits Rádó 40 éves csurogi fakereskedőre irányult, a ki tagadja ugyan a gyilkosság elkövetését, de az ellene felmerült súlyos gyanúok alapján mégis letartóztatták. A nyomozás adatai szerint a gyilkosság napján a szerb képviselőjelölt Manzsicski Demeter tartott programmal eszédet Csurogon.

A programbeszéd után a jelen voltak nagyrésze a Karanics féle kocsmába ment, ahol a Manzsicski pártiak csakhamar nagy vitaközébe keveredtek a szintén ott időzőtt szabadelpárti választókkal. A vitában résztvevett a meggyilkolt Sztójkov Milán is, aki Csupits Rádóval vitakozott erősen. Ez a két ember a választási mozgalmak megindulása előtt a legjobb barátságban élt, de mert Sztójkov ellenzéki, Csupits Rádó pedig kormánypárti lett, a két jóbarát erősen összetűzött. A vitaközé idején az elfogyasztott szeszes ital is hevítte a két embert, minek folytán a vita annyira kiéshedet, hogy Sztójkov kidobta a kocsmából Csupitsot. Ezt azonban nem hagyta annyiban Csupits. A kidobás után hazament, fejszét vett s azzal a templom mellett erejtőzött, mert tudta, hogy Sztójkov arra fog hazamenni. Éjfél tájban csakugyan arra haladt Sztójkov, akit aztán Csupits hátulról orozva lefűtt. Amikor az áldozat elesett, Csupits rátérdelt s úgy vagdalta össze Sztójkov fejét, hogy alig lehetett ráismerni az eltorzított holttestre.

Választási mozgalmak.

Lapunk előfizetőit, olvasóit és barátait arra kérjük, hogy a választási mozgalmakról, annak minden mozzanataról bennünket lehetőleg gyorsan értesíteni sziveskedjenek.

UJDONSÁGOK.

Választási mozgalmak Debreczenben.

Alig 24 óra választ el bennünket a képviselőválasztások megejtésétől. Tudvalevő, hogy a pártok a II. és III. kerületben nagy erővel mennek bele a küzdelembe, aminőt még évtizedek óta nem láttunk. A harc utolsó mozzanatai most játszódnak le, sőt mondhatjuk, hogy a kétségbeesett kormánypárt most fogja kiadni utolsó erejét: Eszközei: fenyegetés, pénz, terrorizmus és erőszak. Tarisa éppen ezért mindenki hazafias kötelességének, hogy valósággal őre legyen a közrendnek, a közbiztonságnak és ne adjon semmiféle okot az erőszakos közbelépésre.

Ezért arra kérjük a választópolgárokat, ne engedjék utcára gyermekeiket, cselédjeiket, inasait; mert minden a legkisebb rendzavarás is provokálhatja azt, amire a kormánypárt áhítzva várakozik: a kerület katonai megszállását.

Lehet, hogy ingerelni is fogják az ellenzéki választópolgárokat; lehet, hogy kísérletet tesznek éppen a kormánypárti a rend megzavarára: legyünk tehát ébren és ne engedjük, hogy az ilyen kísérletek valóban sikerüljenek is és megteremtsek a katonai ostromállapotot.

Komoly intelemként kérjük az ellenzék minden igaz hivat: viselkedjen higgadtan méltóságosan. *Nincs szükség semmi másra, csak a szent ügy iránti tántoríthatatlan hűségre, mert győzelmünk biztosítva.* E hó 26-án Debreczen mindhárom kerületében a mi jelöltjeink Thaly Kálmán, Bakonyi Samu és Szabó Kálmán fognak győzni.

Szavazzon le mindenki.

Holnap, csütörtökön választja meg három országgyűlési képviselőjét Debreczen város polgársága. Minden jel arra vall, hogy *mind a három kerületben győz az ellenzék*, de hogy a győzelem annál fényesebb legyen, ünnepelesen felhívjuk a polgárságot, hogy *szavazzon le mind a három kerületben az utolsó szál emberig.* Mutassa meg ezzel a polgárság, hogy elítéli a Tisza-kormány törvénytíprását és szívvél-lélekkel áll az alkotmányt védő ellenzék mellett.

Szavazzon le mindenki.

Felsült Münnich-kortések.

Hazajöttek a tanyákról a Münnich-párt fizetett kortesei. Lehagoltan, szomorúan. *Egyetlen szavazót sem tudtak fogni.* Se pénzzel, se fenyegetéssel Rendületlenül állanak Bakonyi Samu mellett. Nem lehet megtevesztetni senkit. A tanyai polgárok a választás napján valamennyien bejönnek, hogy a 48-as jelölt diadala annál fényesebb legyen.

Felsülték a Münnich-kortések a városban is. Több kisiparosnál azzal akartak hatni, hogy *korlátlan hitelt* ígértek nekik egyik előkező nagykereskedő cég nevében.

— Tegyenek bolonddá mást, ne engem. Tisztességes ember vagyok én, van annyi hitelem, amennyire szükségem van. Mondják meg S. urnak, hogy a *becsületem nem eladó.*

Hogy a Münnich-párt kortesei milyen ügyetlenek és csupa jóakarathól milyen együgyű baklövéseket követnek el, hivatkozunk a póruljárt Csajkos kortes esetére, akit K. nevű derék iparos-polgártársunk oktatott ki a tisztességre.

Ha a választási törvényeket ki akarja játszani a Münnich-párt, akkor ezt ne bizza

együgyű, tudatlan emberekre, akik az őszinte együgyűségökkel az adatok egész halmazát szolgáltatják már is a „Münnich és társai” ellen.

Ez a cég egyébként amúgy is bukott cég. A választás estéjén már nem lesz hitelképes — Goldstein polgártárs előtt sem.

Emlékeztető a vasutasoknak.

Bár a házalás tilos Debreczen területén, a Dobiecki kortesei mégis házainak a III. kerületben. Fogdosnak a szavazókat ha azok lépre mennének. De nem mennek. Az önértetes polgárok ajtót mutatnak a házaló korteseknek és azok, mintha a választás idejére rinoceroszoktól kértek volna kölcsön az arcbőrüket, tovább mennek a másik házig, ahol rendszerint meg szokott ismétlődni az előbbi jelenet, a — kiutasítás.

Leginkább a vasutasok szenvednek a Dobiecki kortesek zaklatásai miatt. Van a III. kerületben a nyugdíjasokkal együtt összesen 216 vasutas szavazó. Nincs a napnak órája hogy e 216 szavazó polgárnak a nyakára ne menjenek a Dobiecki-kortések.

Persze, most jó a vasutas — szavazónak. *Bezzeg a vasutas sztrájk alatt a legádázabb módon tört a vasutasok ellen éppen Dobiecki Sándor, aki most biraként szeretné hajtani őket az urnához?*

Emlékezzenek csak vissza a vasutasok a Dobiecki szereplésére, amelyet a sztrájk alatt tanúsított? Hát a sztrájk után? Hol vannak az önértetes vasutasok? Vagy már elfelejtették volna, hogy gázolt rajtok keresztül Tisza István, Hieronymi Károly és a többség; amelyben ott volt Dobiecki Sándor is, aki az üldözést, a nemtelen boszúállást hallgatásával helyeselte. Ha nem helyeselte volna, fel kellett volna emelnie tiltakozó szavát. Nem tette. Így lett ő is támogatója a vasutasok hóhérainak.

Budapesten, Kassán, Aradon, Szegeden, Kolozsvárt és mindenütt, ahol a pofont még nem felejtették el a vasutasok, megesküdtek, hogy egymással szolidáriusak lesznek és nem fognak engedni a hatalom nyomásának. Hát Debreczenben elfelejtették már a vasutasok a nagy napokat?

Emlékeztetőnek itt közöljük, hogy csütörtökön, amikor szavaznak, eszökbe jusson: Április 19. Tisza a vasutasok nagygyűlését betiltatja.

Április 19. Tisza Sarlayt és Turcsányit felfüggeszteti.

Április 20. Tisza 800 vasutast a tolonczházba zárat és délután 3 óráig éheztet.

Április 21. Tisza a vasutasokat esküszegéssel vádolja és megbízhatlan bandának nevezi.

Április 22. Tisza a vasutasokat a Házban azzal vádolja, hogy az állam mozdonyait eltulajdonították. (Ellopták — magyarul.)

Április 23. Tisza a sztrájkvezéreket letartóztatja.

Április 24. Megjelenik a mozgósítási parancs. Tisza a vasutasokat katonai mundaiba bujtatja.

Április 24. Megindulnak a vonatok a Klosterneuburgi katonák vezetése alatt.

Március 8. Az ügyészségek megindítják a vasutasok ellen a bünygyi eljárást.

Május 20. Kassán elítelik 2—4 hónapra a vasutasokat.

Május 21. Sátoralja-Ujhelyen elítelik a vasutasokat.

Junius hónapban állandóan folyik a statárium a vasutasok ellen.

Julius. Széthelyezik az összes vasutasokat.

Szeptember 19. Debreczenben a törvényszék a vasutasok ellen az eljárást megszünteti.

Deczember 10. A kuria kimondja, hogy a vasutasok köztisztviselők.

Csütörtökön az egész ország ünnepelni fogja az *önérzetes* vasutasokat. Bizunk benne, hogy a debreczeni vasutasok nem fognak kivételt képezni.

Választási váltók.

Hogy milyen csunya eszközökkel dolgozik a II. kerületben a Münnichpárt, bizonyítja az a körülmény, hogy még maguk a kormánypárti szavazók, sőt a szegény megvesztegethető nép is megbotránkozik rajta. Egyik iparost megkínálták pénzzel, hogy szavazzon le Münnichre, még pedig olyan formán, hogy e hó 28-án kiállított váltót tettek elébe — az illető azt visszautasította. Ne üljenek fel a szavazók ennek a fufangnak, mert a váltót perelhetik azon esetben is, ha a kormány jelöltjére adják is le szavazatukat, sőt a mint biztos tudomásunk van, ezeket a váltókat perelni is fogják, mert a rendelkezésre álló alap már teljesen kifogyott és csak ígéretesekkel és biztatgatásokkal áztatják a szavazókat.

Felhívás

a debreczeni Uj-párt mindhárom kerületbeli választópolgáraihoz.

A debreczeni függetlenségi és 48-as párt és a mi pártunk közt a holnap megajtendő országgyűlési képviselőválasztás alkalmára való szövetkezése azt a nagy célt szolgálja, hogy a legmagyarabb város választó polgársága példát mutasson az egész országnak az ellenzéki lobogó győzelemre juttatásáért.

Debreczen mind a három kerületében győznünk kell a kormánypárttal szemben. Ezt a célt csak úgy érhetjük el, ha a két ellenzéki párt kölcsönös támogatásának végrehajtását minden ellenzéki választópolgár előmozdítja az által, hogy szavazati jogát az ellenzéki jelöltre jogosan érvényesíti;

Felhívjuk azért pártunk elvet valló összes választó polgártársainkat, hogy a holnapi képviselő választáson mindnyájan járuljanak az urnák elé és szavazataikkal tegyék lehetővé, hogy az ellenzéki zászló diadala Debreczen minden kerületében biztos és minél nagyobb legyen.

Debreczen 1905. január 25.

az Uj párt elnöksége.

Az uj-párt Bakonyi mellett.

A debreczeni II. kerületi uj- (Bánffy) párt folyó hó 24-én délután 5 órakor az Angol Királynő vendéglő kis éttermében gróf *Dégenteld* József elnökletele alatt népes értekezletet tartott, melyen egyhangú lelkesedéssel elhatározták s minden pártagnak kötelességévé tették, hogy a folyó hó 26-án megejtendő képviselőválasztáson szavazatukkal a független és 48-as párt jelöltjét, dr. Bakonyi Samut fogják támogatni.

Ennélfogva ezután is felhívja az elnökség az Uj-párt tagjait, hogy f. hó 26-án 1/2 9 órakor a Debreczen sörarszékében pontosan megjelenni és szavazatukat dr. Bakonyi Samura leadni sziveskedjenek.

Az első kerületi Ujpárt már előre elhatározván, hogy az első kerületben dr. Thaly Kálmánt a független és 48-as pártjelöltjét támogatja szavazatával, úgy az I-ső mint a III. kerület Ujpárti választókat felhívja az Elnökség, hogy a választás napján az illető párthelyiségekben fél 9 órára pontosan megjelenjenek.

— Az ellenzéki pártirodák.

A II. kerületi függetlenségi és 48-as Bakonyi-párt irodája a városházával szemben a Debreczen-sörarszékben, a III. kerületi ellenzék pártirodája pedig az „Angol-királynő“ földszinti helyiségében (kaputól balra) van, ahol reggel 8 órától este 10 óráig mindenkinek szívesen szolgálnak bármely, a választásra vonatkozó felvilágosítással.

— Jóváhagyott közgyűlési határozat. A gazdasági népiskola építésének immár misem áll utjában. A belügyminisztertől is lejött a leirat, amelylyel jóváhagyja az iskola építésére megszavazott 50000 koronáról szóló közgyűlési határozatot.

— Központi választmányi ülés. A város központi választmány kedden délután 4 órára sürgősen összehívta Kovács József polgármester, mert a II. kerület h. választási elnöke, a legutóbb megválasztott S. Szabó József is lemondott állásáról. Helyette Des Combes Henrik ügyvédet, míg jegyzővé dr. Tóby Eleket választották meg.

— Az új iparosok. A múlt hó 15-től január 15-ig a következő iparosok váltottak engedélyt az iparhatóságnál: Fehér Ferenc cipész Hadházi-u. 23 sz. Erdelyi József timár Teleki u. 38 sz. Racz József lakatos Hatvan u. 59 sz. ifj. Bakóczi János csizmadia Nyil u. 66 sz. Horánszki István talyigás Kut-u. 110 sz. Harangozó Sándor talyigás Olajútó 41 sz. Knöplér Frigyes szatócs Pásti u. 5 sz. Borsi és Farkas fűszer és csemege ker. Piacz u. 43 sz. Latinka János szatócs Salétrom-u. 34 sz. Marsalkó Mihályné szatócs Bégány csapszék Kocsis Imre asztalos Lorántfi u. 38 sz. Kronovics Béni bádigos Pásti u. 7 sz. Strebelovszki Lajos asztalos Berek u. 5 sz. Ladányi Mihály hentes és mészáros Eötvös-u. 42 sz. Kiss Rósa fényképész Török Balint u. 20 sz. Szücs Ferencz rőfös keresk. Csapó-u. 54 sz. Verebes Béla kalapos Piacz-u. 34 sz. Papp József borbély-fodrász Hunyadi-u. 26 sz. Faragó Ferencz hentes Nyil u. 29 sz. Osvath Sándor csizmadia Mester-utca 5 sz.

— Választási szavazólapok. A szavazólapokat a választó polgároknak nagyobbára már kézbesítették. Sokan ama tévhitben vannak, mivel nem kaptak szavazó lapot, hogy nincs meg a szavazási jogosultságuk; figyelmeztetjük tehát a polgárságot, hogy ha a névlajstromban felvett szavazónak az igazoló jegy nem jutott a birtokába, szavazati jogát gyakorolhatja, ezek részére új szavazó lapokat fognak kiállítani.

— Halálozás. Vettük az alábbi gyászlapot: A legmélyebb fájdalomtól megtört szívvel tudatjuk, a szeretett férj, legjobb apa, nagyapa, testvér, szerető sógor, nász és rokon néhai polgár Némethy Lajos életének 70 ik, boldog házasságának 42-ik évében, folyó hó 28-ik napján, hosszas szenvedés után bekövetkezett gyászos elhunytát. Felejtethetlen emlékü kedvesünket folyó hó 25 ik napján délután 2 órakor a Nap utcai 14 ik számú házunktól az újtemplomban tartandó imádság után a Czegléd utcai temetőben fogjuk örök nyugalomra helyezni.

— Választási elnökök és a katonaság. A város mindhárom választókerületében csütörtökön fog lezajlani a képviselőválasztás, amelynek ügyében kedden délután 5 órakor a választási elnökök és a katonaság magasabb rangu tisztjei a polgármesteri hivatalban tárgyaltak, holott itt semmi megbeszélésre szükség nincs, mert a választási elnököknek feltétlen *utastási joguk van.* Nem is tartjuk a dolgot egyébnek, mint felesleges udvariasságnak.

— Meghaltak: Pesti Lajos ev. ref. 19 hónapos, Csapó Péter ev. ref. 59 éves, Csizmadia András ev. ref. 66 éves, Szilágyi Ferenczné szül. Balog Erzsébet ev. ref. 53 éves, Riz Miklós r. kath. 11 hónapos, özv. Végh Dánielné szül. Görbe Judit r. kath. 49 éves, Pap Lajos ev. ref. 59 éves, Némethi Lajos ev. ref. 69 éves, özv. Tamás Ferenczné szül. Kecskés Mária ev. ref. 82 éves, Varga Mihályné szül. Molnár Juliánna ev. ref. 41 éves.

— Az ura hagyott asszony. Késervesen panaszolta a rendőrségen Szabó Antalné, hogy férje, ki gépügynök, e hó 14-én elment otthonról és azóta hirt sem hallott róla. A szerencsétlen asszonyt három kicsi gyermekével együtt a legborzasztóbb helyzetben, éhenhalásnak, megfagyásnak kitéve hagyta el a férje, kit a rendőrség keres. A jólelkű emberek és a jótékony nőegyletek figyelmét felhívjuk a szegény urahagyott asszony és három kis gyermeke irtóztató nyomorának enyhítésére.

— Győze Barabás Nagyváradon? Barabás Béla, a függetlenségi és 48-as párt népszerű alelnökét öt kerületben is felléptették: így Budapesten a VII. kerületben, Aradon, Békéscsabán, Vácott és Nagyváradon, ahol a múlt választáskor Tisza Kálmánt megbuktatta. Bizonyosan nem marad kerület nélkül Barabás Béla, hiszen Vácott még ellenjelöltje sincsen, de a legnagyobb érdeklődéssel várják országszerte, hogy győzni fog-e újra Nagyváradon, ahol Tisza Kálmán volt főkortese Hlatky Endre lépett fel ellene. Nagyon elkeseredett lesz a küzdelem, mert a kormánypárt óriási erőfeszítéseket tesz, de rendkívül nagy az ellenzék lelkesedése is. Nem lesz érdektelen visszapillantásunk az 1901. évi október 3-iki választásra, amelynek adatai a következők:

Az első küldöttségénél beadtak 1080 szavazatot. Ez a következőképpen osztott meg

Barabás Béla	543.
Tisza Kálmán	536.
Pelczéder	1.

10 forint készpénz vásárlásánál
Wallerstein Fülöp fiai
női divat és vászon üzletében

INGYEN!!
életnagyságu kép.

Az árak olcsóbbak mint bárhol.
Az életnagyságu kép gyönyörű kivitelű és semmit nem kell ráfizetni.

A második küldetésnél beadtak 858 szavazatot, mely a következőképpen osztott meg:

Tisza Kálmán 288.
Barabás Béla 565.

Az összes beadott szavazatok száma 1988 volt, amelyből:

Barabás Béla 1108
Tisza Kálmán 824
Pelezéder 1

szavazatot kapott, tehát Barabás Béla 288 abszolút szótöbbséggel lett megválasztva. Meg kell jegyeznünk, hogy ma a választók száma 3417. Nagyváradon a pártok arra számítanak, hogy közülük legalább 2800 fogja gyakorolni választó jogát. A választók sorában 800 tisztviselő van.

Tudós Kálmán szerdán d. u. 5 órakor fejezi be előadását a szabad iskola műveltebb osztályában. A múlt héten a gázvilágítás hiánya miatt nem olvasható fel a tudós tanár. Az ingyenes előadás most is a Kereskedelmi Akadémia dísztermében lesz.

Gyarus halál. Debreczen éjjeli életének ismert alakja volt Braun Miksáné kucséberasszony. Késő éjszakáig járta a már idős asszony a korcsmákat, kávéházakat. Az öreg asszonyt tegnap Kölcsey-utca 6. sz. háznál levő kis szobájában halva találták. A vizsgálat fogja megállapítani, hogy a fagyás, vagy szívszélbűdés okozta-e az öreg asszony halálát.

Az elsikkasztott revolver. Bakó Mihály kórházi szolga jelentést tett a bűnügyi osztálynál Gyulai Zsigmond laka ellen sikasztás miatt. Bakó 7 milliméteres hat lövető revolvert adott át javítás végett Gyuleinak, ki eladta a Bakó revolverét. A rendőrség a vizsgálatot megindította.

Vitakozás-gyufatartóval. Az éjjel 11 órakor Erdei György Árpádtéri bormérésében Jenes Lajos fuvaros összeszólközött Porcsin József csapókeri lakossal és rövid szóváltás után, úgy vágta fejéhez a nehéz gyufatartót, hogy ez vértől borítva és eszméletlenül fordult le a székről. A súlyosan sérült embert a kórházba szállították.

Eljegyzés. Tafler Kálmán gazdálkodó leányát Gizellát eljegyezte Rezső Gyula ékszerész Nagybanjáról.

Debreczeni birtokváltások. Nagy Gyula és neje Györi Juliánna veszik a debreczeni 1515 sztkvben foglalt 3 hold 1500 négyszögöl ondodi földet Nagy Ferenc és társaitól 3000 kor. — Urbauovics Miksa és neje Fordos Teréz veszik a debreczeni 6193 sztkvben foglalt Miklós-utca 27. sz. házat Hochfelder Jakab és neje Spitzer Paulinától 26000 kor. — Sümeghy Ferenc Béla veszi a debreczeni 3905 sztkvben foglalt 1 hold 528 négyszögöl Boldogfalvikerti szőlőt Pető Istvánné Böszörményi Zsuzsánától 6000 kor. — Munkás József veszi a debreczeni 4493 sztkvben foglalt 580 négyszögöl Vanyakerti szőlőt Dr. Purkó Ernőné és társaitól 3100 kor. — Papp József és neje Czaponyi Zsófia veszik a debreczeni 3316 sztkvben foglalt 1 hold 950 négyszögöl ondodi földet id. Molnár Lukács és társaitól 1400 kor. — Fehér Mihály és neje Kecskes Juliánna veszik a debreczeni 1814 sztkvben foglalt Kar-utca 11. sz. házat Nagy Gergelyné Kovács Zsófiától 3100 kor. — Kovács Gyula kereskedő veszi a debreczeni 2020 sztkvben foglalt 10 hold 658 négyszögöl ondodi földet Mária Mihálytól 9200 kor. — Oláh István és neje Méglya Mária veszik a debreczeni 6948 sztkvben foglalt Kut-utca 64. sz. házat Takács Sándor és neje Dénes Petronillától 3350 kor.

Halálra forrázott gyermek. A debreczeni kórházba vasárnap Hajdudorogról behozták Riz Miklós 11 hónapos gyermekét. A kicsike a tüzhely körül játszott és magára rántotta a forró fekete kávé. A szerencsétlen gyermek a hasán szenvedett súlyos égési sebeket. A leforrázás 2 hét előtt történt és nagyon elhanyagolt állapotban hozták a kórházba, úgy hogy már nem lehetett megmenteni. Kedden meghalt. A gondatlan szülők ellen a vizsgálatot megindítják.

Ipari munkások jutalmazása. Még a múlt évben elhatározta a kereskedelmiügyi miniszter, hogy azon ipari munkásokat, akik ipari szakközpontjukban hosszabb időn át dolgoztak, 100—100 koronás jutalomban és elismerő oklevélben kitüntetésben részesíti. Mindezek azonban ez eszme nem volt megvalósítható. Most érkezett le a miniszter rendelete, melyben tulajdonképpen a kamara által még tavaly előterjesztett munkások közül ötöt részesít ez alkalommal jutalmazásban. E célra szükséges összeget a kamarának kiutalta, a díszes elismerő okleveleket pedig későbbben fogja leküldeni. A jutalmak ünnepélyesen fognak a jutalmazottaknak átnyújtani.

Szegény ember panasza. Nagy József csizmadia az Agárdi-utca 18. számú háznál Szabó Mihály házában lakik. Nem régiben megkérte Nagy házigazdáját, hogy padlásán helyezhessen el egy és más disznóhufelét. Szabó ezt megengedte és a husneműket Nagy a házigazda padlásán, annak husnemű mellé helyezte. Kedden reggel felment Nagy a padlásra és a felrakott hufelék között falatot sem talált odafenn, míg a házigazda holmijából semmi sem hiányzott. Az esetet feljelentette a rendőrségnél és most folyik a vizsgálat az iránt, ki az a lelketlen tolvaj, aki a szegény ember keservesen szerzett néhány falatjára éhes.

Tolvaj hetes. Czilli István Burgundia 14. sz. a. lakos panaszt emelt Watter József volt hetese ellen, hogy az meglopta. A rendőrség a vizsgálatot megindította.

Zene-estély a Magyar-Király kávéházban. Napról napra fokozottabb látogatottságnak örvendő, pompásan berendezett Magyar-Király kávéházban ma este Rácz Károly teljes zenekarával hangversenyt tart. A figyelmes és előzékeny kiszolgálással az előnyösen ismert Erős Jakab kávéos gondoskodik.

Menyasszonyi és alkalmi ajándéktárgyak igen olcsón kaphatók Mentze Henrik ujdonságok áruházában Piac- és Szentanna-u. sarkán.

Gyilkos betörő.

Orgazda, aki a tolvaj feleségét elszerezte.

Jassenova határszéli községben érdekes bűntény tartja izgalomban a lakosságot. A hatóságoknak ugyanis már régebben tudomására jutott, hogy a környéken jól szervezett betörőbanda működik, mely összeköttetésben áll több szerbiai betörővel. A vidéken gyakran kerültek forgalomba olyan tárgyak, melyek Szerbiából kerültek ide, de sem a betörőket, sem pedig az orgazdát, aki a rablott tárgyakat forgalomba hozta, nem sikerült kideríteni.

Most azonban egy csunya bűntény nyomra vezette a csendőrséget. Jassenován lakott Miladinovics Arzén nevű ember, akit a napokban vértől borítva halva találtak az utcán. A nyomozás során kiderült, hogy ezt az embert Gruits Jásó verte agyon bosszúból. A megölt ember ugyanis szerelmi

viszonyt folytatott Gruits feleségével. A viszony már régebbi idő óta tartott, mert a megölt ember rendszerint akkor ment az asszonyhoz, amikor férje a társaival betörések miatt távol volt. Az elrabolt tárgyakat Miladinovicshoz vitték, aki összeköttetésben állott több szerbiai betörővel.

A magyar részen elrabolt tárgyakat Miladinovics rendszerint Szerbiába küldte és ott értékesítette, a Szerbiából hozott rablott tárgyakat, pedig nálunk adták el. A napokban Gruits és társai új betörést akartak elkövetni, de mert az idő nem kedvezett, még este 10 órakor visszatértek.

Gruics ekkor az orgazdát ott találta feleségénél. A felbőszült ember először Miladinovicsra rontott s azt baltával agyonverte. E közben az asszonyok sikerült kimenekülni és elrejtőzni. Másnap, amikor a holttestet megtalálták, előkerült az asszony is, aki aztán elmondta a csendőröknek, hogy miképp történt a gyilkosság. Az asszony, hogy a saját bűnét elpálástolja, leleplezte az egész bandát. Így kerültek ezután lépre Gruics bűntársai is, akik megnevezték a szerbia banda tagjait is. A gyilkost és betörő társait letartóztatták s a nyomozást folytatják.

TÁVIRATOK.

Battbyány a tisztviselőkhöz.

Budapest, január 24. Battbyány Tivadar gróf, a volt fiumei kormányzó ma kiáltványt intézett az Andrássy-csoport megbízásából és jóváhagyásával az állami, törvényhatósági és vasuti tisztviselőkhöz, hogy bátran szavazhatnak az ellenzékre, mert a Tisza-kormány már is megbukott, aljas boszuállásától pedig nincs mit tartaniok. Az ellenzék többségbe jut valószínűleg, de ha nem jutna is, lesz oly hatalmas, hogy megvédelmezze őket.

Kossuth Ferenc beszámolója.

Czegléd, január 24. Ma tartotta beszámolóját és programbeszédét Kossuth Ferenc, aki Apponyi Albert gróf társaságában jelent meg választói közt. A függetlenségi és 48-as párt két kiváló vezérének Guibady polgármester üdvözölte, utjokra pedig 48 fehér ruhás lányka szőrt virágot. Kossuth és Apponyi az erkélyről beszéltek rengeteg nép előtt. Kossuth azt mondta, hogy megmentette az országot újabb katonai terhek nélkül, Apponyi pedig, hogy a bécsi akarat örökös érvényesülésének megakadályozása céljából lépett a 48-as pártba, amelynek elveit híven követni fogja.

Finnország forradalma.

London, január 24. Helsingforsban, Finnország fővárosában is kiütött a forradalom. A nemesség, az országgyűlés tagjai, a polgárság áll a forradalom élén. Az orosz helytartó katonai segítséget kért, de nem kapott. A helyzet rendkívül veszedelmes. A finnek Svéd és Norvégországhoz akarnak csatlakozni.

Az orosz forradalom.

Sebastopol, január 24. Az orosz admirális épületei és a védművek kigyulladtak és porrá égtek. A matrózok fellázadtak a tisztok ellen és véresre verték felebbvalóikat.

— Le a háborúval! — kiáltoztak. Nem akarunk meghalni a vérszopó czárért. *Ki kell irtani ezt az alávaló fajzatot.*

Az admirális sorkatonaságot rendelt ki a matrózokra. A katonák először a levegőbe lőttek, azután pedig kijelentették, hogy másodszer a saját tisztjeiket fogják lelőni, de pajtásaikra és véreikre nem lönek. Erre a tisztiek megrettentek és elmenekültek.

— Tudjuk, hogy kiütött a forradalom — kiáltozták a katonák. A szabadságért meghalunk, de az alávaló uralkodó családot kiirtjuk.

Az összes katonák és polgárok összejelkezve járták be a várost és a köztársaságot éltették.

Mondj igazat.

Verekedés kormánypárti korteslakomán.

Kassán hétfőn este a kormánypárt nagy pártvacsorát rendezett. Mivel jelentkező kevés akadt, hát osztogatták a jegyet boldogbolcogalannak — *ingyen*. Itymódon sikerült összegyűjteni annyi embert, hogy megtöltötték a termet s elfogyasztották az elkészített ételt s a potya vacsora fejében meg is hallgattak az ekei szónoklatokat, melyek persze agybafőbe dicsérték a kormánypárti jelöltet.

Elment a karzatra a jogász-ifjuság egyik agilis vezére is, kíváncsi lévén arra, hogy miként fest a kormánypárti telkesedés. Halgatta a beszédeket, s a teméntelen hazugság hallatára elfogta az undor. Mikor egyik s ónok nagyon is undorítóan nyalta a hatalom-tálpát, nem állhatta meg, hogy közbe ne szóljon:

— Nem igaz, — oz nem áll!

S az egész est folyamán ez a közbeszólás volt az egyetlen igazi és őszinte szó. Többet nem mondott az ifju ember, s a mi közbeszólás még itt ott elhangzott, az nem tőle eredt.

De ez is elég volt a mamelukvezérének, akik addig biztatták a potya vacsorázókat, míg azok, meg akarván szolgálni a vacsorát, százával rohantak a karzatra s neki estek a fegyvertelen, védtelen, egyedül álló ifjunak.

Az ifju ember azonban nem igen hagyta magát. Hatalmas pofonokat osztogatott szét a mamelukok közt, akik ijjedon hátráltak, de aztán a tulerő erejével a magában álló újut mégis letéperték.

Ez az incidens végét vetette a lakomának; a jobb izlésű emberek menten felkeltek s távoztak.

Törvénykezés.

Szerencsétlenség vagy gondatlanság? A mult év június végén a földjét szántotta idős Mezei Máttyás 45 éves egy ki földműves. A lövezését ifju Ferge Gáspár 11 éves fiura bizta. Szántás közben égi háboru tört ki es a menydörgéstől megriadt lovak a gyereket elűöttek, ugy hogy az ekevas a lábán keresztül ment. A gondatlan gazdát 15. korona pénzbüntetésre ítélte a debreczeni törvényszék. Felebbezett.

Felmentett vasutasok. A vasuti sztrájkból kifolyólag a miskolci ügyészség

annak idején tudvalevőleg vádat emelt Ö. Papik Sándor főellenőr, Ixel Béla irodalísi, Kállai János mozdonyvezető és Moravec Venczel főkalauz ellen. Vádlottakat ugy a miskolci törvényszék, mint a kassai ítélőtábla feimentette. Felebbezés folytán az ügy a kuriához került, ahol a koronaügyészség a vádat elvjtette, miáltal a miskolci vasutasok felmentése jogerőssé vált. Csontos Sándor volt kaposvári, jelenleg miskolci vasuti hivatalnokot a vasuti sztrájkból kifolyólag hatóság elleni erőszakért 3 napi fogházra ítélte a törvényszék. Az ügy felebbezés folytán a tábla elé került, amely Csontos felmentette.

Közgazdaság.

Terménytőzsde.

Schvarcz E. debreczeni bizományos távirati jelentése.

Budapest, 1904. január 24.

Készáru változatlan, határidők lanyhábbak.

1905. októberi buza	17.40 — 42
1905. áprilisi buza	19.74 — 76
októberi rozs	14.08 — 02
1905. áprilisi rozs	15.40 — 42
októberi zab	12.04 — 06
1905. áprilisi zab	14.04 — 06
1905. májusi tengeri	14.82 — 84
juliusi	-----
szeptemberi tengeri	-----
1905. augusztusi repce	22.40 — 50

Mérnöki irodánkat Debreczenben

Bank-palota, I. főlépcső, II. emelet 28. szám alatt

megnyitottuk.

Sipos és Szász

⇒⇒ mérnökök. ⇐⇐

Donogán és Somossy
DEBRECZEN, Kistemplombazár.

Mennyasszonyi kelengye vászon, szőnyeg

Férfi és női fehérnemű. Női divatárak.

Határozott árak.

INDRA TEA

a legjobb és legfinomabb tea a világon! Melange a legfinomabb és legerősebb china, ceylon- és indiai teákból, kapható a jobb fűszer-csemegés kereskedésekben és a grogueriában. — Nagybani szétküldés: **Indra tea import company, Triest.**

Csak's orosz eredeti csomagolásban kapható.

Finom Ruhaszövetekből, ruha- és bluz-selymekből

állandó és nagyszabásu

Maradék Vásárt

tartunk fenn.

Bosznay J. és Társa

nőidivat és szőnyeg áruház

DEBRECZEN, Kossuth-u. 5.

Az Alföldi takarékpénztár DEBRECZENBEN, Piac-utca saját ház.

Elfogad betéteket

4% kamatozás mellett.

Kölcsönöket nyujt

váltókra, kötelezvényekre, értékpapírokra, valamint helybeli és vidéki pénzintézetek részvényeire.

Óvadékkölcsönöket ad

vállalkozóknak, bérlőknek, hivatalnokoknak.

Törlesztéses kölcsönök

földbirtokokra és házakra a legelőnyösebb feltételek mellett.

Mindennemü felvilágosítással szívesen szolgál

az intézet ügyvezetője.

Széllűző, görcsoszillapító

Bibergeil-csöppek.

Egy az étvágyat gerjesztő és az emésztést előidéző házi szer.

== Egy üveg ára 1 kor. ==

2 üvegnél kevesebb (Utánvét K 2.50) postán nem küldetik. — Kapható

Julius Bittner's gyógyszerésznél

Gloggnitz (Alsó-Ausztria.)

Apró hirdetések.

10 szög 40 fillér, azontul minden szó 4 fillér. A legkisebb hirdetés 40 fillér. Vastag betűből szedett minden szó 4 fillér.

Könyv majorban, a Csapó kert mellett 150 szekér érett trágya jutányosan eladó, értekezhetni Gr. Dégenfeld-tér 2. szám. alatt.

Progress egészségi szivarka büvelő felárusítás; Külföldi levélbélyegeken óriási választék Merklé Ferencznel, Fűvészkert-utca 14.

Egy szoba, konyha, kamara minden órán kiadó. Csapó-utca 29.

Birtokot keresek megvételre készpénzzel. Czim a kiadóhivatalban.

Hölgyeknek! Popper Dávidné okl. szülésznő lakik: Széchényi-utca 27. sz.

16 házilag készített borecet eladó. Czim a kiadóhivatalban.

Szerény fiatal leány (15—18 éves) mint elárúsító alkalmazást nyer, teljes ellátással és havi fizetéssel. Ajánlatok január hó 30-ig kéretnek. Czim a kiadóhivatalban.

Gymnasiunl. polgári és elemi iskolai tanulóknak órákat adok. Vizsgálatokra, érettségire is, 5 hó alatt előkészítek; szegénysorsukat teljesen ingyen. Czim „Joghallgató” Késes utca 6. szám.

1000 darab levélboríték, tetszés szerinti cégnyomással 2 forintért megrendelhető Hoffmann és Kronovitz könyvnyomdájában. Piacz u. 47. Telefon 18.

Házakhoz való mosásra ajánlkozom, József-kir. herceg utca 33. pinczelakás balról 1-ső ajtó.

1 kiló szilva 12 kr., 1 liter petrolium 16 kr., naponta friss teavaj kapható Glück Izidor fűszer üzletében, Péterfia-u. Ugyanott egy kis boltiszolga vagy egy tanuló felvétetik.

Nyugalmazott uriember állandó irodai alkalmazást keres szerény feltételek mellett. Czime a kiadóhivatalban.

Üzleti könyvek félárban kaphatók Hoffmann és Kronovitz könyvnyomdájában Piacz-utca 49.

Nyomdász tapuló felvétetik a kiadóhivatalban.

50 hectoliter 1880. 1885. és 1886-os igen nehez diószegi bakator 35 frtjával, kisebb részletekben is eladó. Czim a kiadóhivatalban.

A Dr. Borsos-féle hajszesz és hajkenőcs

biztosan megszünteti a haj hullását, a hajvégek megtörését, a haj molyosodását. — Teljesen ártalmatlan. — Elősegíti a haj növést és annak színét nem változtatja meg.

1 üveg hajszesz ára 1—2 korona.
1 tégely hajkenőcs ára 1 korona.

Kapható:

MIHALOVITS J. gyógyszerárban
DEBRECZEN, Főtér 31. sz.

Az üzlet teljes felosztása miatt
hatóságilag engedélyezett

végkiárulás Szifft Aladár

Piacz-utca 24.

Divat és bál szövetek, Selyem batisztok, Himzet moui, Delének, Mosó árak, kendők, fehérneműk, fűzők, nyakkendők, keztyük stb. Szabó kellékek és rövid árak minden áron

végkiárúsítatnak.

Az üzlethelyiség kiadó.

Választási zászlók és tollak

olcsóbban mint bárhol

HOFFMANN és KRONOVITZ

nyomdájában

DEBRECZEN, Piacz-utca 49.

kaphatók.

Arjegyzék kívánatra azonnal küldetik.

Expediálás naponta.

Aláírási felhívás!

A HAJDUMEGYEI NÉPBANK mint szövetkezet 1905. évi január 1-én
megnyitja **második évtársulatát.**

Felhívjuk Debreczen város és vidéke közönségét ezen második évtársulatba való belépésre.

Az általános bizalmat, melyet úgy a tőkegyűjtő, mint a hitelt igénylő közönség intézetünkbe helyezett, leginkább bizonyítja azon körülmény, hogy daczára rövid egy esztendei fennállásának, tagjai száma már is meghaladja a 800-at kik 4500 törzsbetétre több mint 120,000 Koronát fizettek eddig be, mely összeg az évtársulatok tartamát véve alapul

600,000 Korona törzsbetét tőkének felel meg.

Egy törzsbetétre hetenként öt éven át 50 fillér (25 kr.) fizetendő. Az így összegyűlt törzstőke várható haszon-eredménye mely mint már eddig megállapítható

6% kamatozásnak felel meg, a tagok között törzsbetéteik arányában lesz felosztandó.

A szövetkezet tagjai olcsó és könnyen visszafizethető kölcsönöket élvezhetnek és pedig:

előlegképen befizetésük 1/10 része erejéig, megfelelő kezesek jótállása mellett, továbbá arany-, ezüstnemű és érték-papír zálogra, végül jelzálogra.

A kölcsönök kamatai úgy mint eddig, a törzsbetétekkel együtt hetenként is fizethetők és emellett jövőre a közönség kényelmére újabb előnyös ujtásokat hozunk be.

A második évtársulatba belépő tag hitelre már most igényt tarthat, mely esetben a befizetések csak a jövő év január elsején kezdődnek, mely körülmény megkíméli az új tagokat a folyó év elmúlt heteinek és késedelmi illetekeinek levonásától.

Jelentkezések a második évtársulatba való belépés iránt az intézet helyiségében (Piacz utca 26. szám a főútszde épületében) bármely nap délelőtt, úgy mint délután eszközölhetők.

Debreczen, 1904. november hó.

Dr. Révi Nándor, jogtanácsos.

Dr. Bruckner Ernő, elnök.